

de Grote Kerstfilm

het verhaal van
Driekoningen

LESMATERIAAL

In De Grote Kerstfilm komen de drie koningen uit het kerstverhaal door een gat in de tijd terecht in het jaar 2023. Een spannend, betekenisvol verhaal waarin oude verhalen en tradities opnieuw betekenis krijgen.

Wie waren de drie koningen (of wijzen) eigenlijk volgens het Bijbelverhaal? Welke tradities hangen samen met de drie koningen? En hoe vieren we kerst vandaag als een waardevol feest voor iedereen? Met die vragen kun jij als leerkracht samen met je klas aan de slag met hulp van dit lesmateriaal.

Het materiaal bestaat uit drie lessen:

- Les 1: Het Bijbelverhaal over de wijzen uit het Oosten**
- Les 2: Het feest van Driekoningen**
- Les 3: Kerst: een feest voor iedereen!**

In elke les vind je een voorleesverhaal, uitlegtekst of film en enkele werkvormen, onderverdeeld in onder-, midden- en bovenbouw.

Veel plezier met dit materiaal en alvast een fijne Kerst!

Stichting Het Grote Verhaal, Nachtzon Media & Kwintessens

Les 1: Het Bijbelverhaal over de wijzen uit het Oosten

In de Bijbel staan vier boeken over het leven van Jezus. In een van die boeken, het evangelie van Matteüs, wordt verteld over de wijzen uit het Oosten. Er wordt verteld dat ze in Jeruzalem kwamen en daarna naar Betlehem gingen. Wat er gebeurde vóórdat ze naar Jeruzalem gingen, wordt in de Bijbel niet verteld. In deze les maken de kinderen eerst kennis met het verhaal dat in de Bijbel staat. Daarna proberen ze zich voor te stellen wat er voorafgaand aan het verhaal gebeurd kan zijn.

Het verhaal van de drie wijzen

Naar Matteüs, hoofdstuk 2 vers 1-12

In de grote stad Jeruzalem staat het paleis van koning Herodes. De koning is een trotse koning. Hij heeft belangrijke gebouwen laten maken, hij heeft wegen laten aanleggen, een watervoorziening en nog veel meer. Maar Herodes is ook een bange koning; bang, dat er iemand komt die hem van zijn troon zal stoten. Op een dag komt er bezoek, in het paleis van die trotse, bange koning. Er komen wijzen uit het Oosten. 'Waar is de nieuwe koning van de Joden die geboren is?' vragen de wijzen. 'Wij hebben in de sterren gezien dat hij geboren is. We zijn gekomen om hem te aanbidden.'

Koning Herodes schrikt ontzettend. Een nieuwe koning!?! Maar dat... dat kan niet! Hij is de koning! Woedend beent de koning door de gangen van zijn paleis. Iedereen houdt zijn adem in. Wat gaat Herodes doen? Nog dezelfde dag laat hij alle hogepriesters en schriftgeleerden bij zich komen. 'Stel...' begint hij. 'Stel je voor... dat de Messias zou worden geboren. Waar zou dat dan zijn?' Onzeker kijken de hogepriesters en schriftgeleerden elkaar aan. Waar gaat dit naartoe? 'Eh... in eh... in Betlehem, majesteit,' zegt een van hen. 'Zo staat het in de boeken van de oude profeten: In Betlehem wordt de nieuwe leider van het volk geboren.'

Nu koning Herodes dit weet, gaat hij terug naar de wijzen. 'Jullie moeten in Betlehem zijn,' vertelt hij. 'En als jullie daar geweest zijn, kom dan bij me terug. Ik wil precies weten hoe het zit, met die zogen... met die koning. Want dan ga ik er ook heen! En dan zal ik hem...' Wie goed kijkt, ziet de ogen van de koning vuur schieten. Maar dan herstelt hij zich. 'Eer bewijzen, natuurlijk,' zegt hij zo rustig mogelijk.

De wijzen gaan op weg, van Jeruzalem naar Betlehem. De ster die ze hebben gezien, gaat voor hen uit om de weg te wijzen. Hij blijft staan boven de plek waar Jezus is. De wijzen voelen zich gelukkig, op een andere manier dan ze zich ooit gelukkig hebben gevoeld. Ze gaan het huis binnen en zien Jezus, samen met zijn moeder Maria. Voorzichtig knielen ze neer bij het kind. Ze geven hem geschenken: goud, wierook en mirre. In een herberg in de buurt overnachten ze. Ze krijgen een droom, waarin een engel aan hen verschijnt. 'Ga niet terug naar koning Herodes,' zegt de engel. 'Hij is niet te vertrouwen. Neem een andere weg, terug naar jullie land.' En zo gebeurt het. Ze zullen koning Herodes nooit meer terugzien.

ONDERBOUW / MIDDENBOUW

Activiteit: In de verte kijken

Laat de kinderen een verrekijker maken van hun handen. Vraag: Als je héél ver kon kijken, wat zou je dan graag willen zien?

De wijzen uit het Oosten zagen een bijzondere ster. Een koningsster. Laat de kinderen door de verrekijker van hun handen kijken, alsof ze de koningsster zien. Hoe zouden de wijzen elkaar aangekeken hebben toen ze dit gezien hadden? En wat zouden ze gezegd hebben?

Gesprek: De wijzen moesten een lange reis maken. Hoe zouden ze dat gedaan hebben? Met de trein misschien? Vertel dat ze in die tijd vaak op kamelen reisden.

Een lange reis kan leuk zijn, maar soms ook een beetje saai. Hoe zouden de wijzen het gevonden hebben om op reis te zijn? Waarom denken de kinderen dat?

Activiteit: Verkleden

Hoe zouden de wijzen eruit hebben gezien? Met verkleedkleden, doeken en kleden verkleden de kinderen zich als de wijzen. Welke cadeaus zouden zij mee willen nemen voor het kind?

Activiteit: Sterren wijzen de weg

Zet ergens in de hoek van het lokaal een kerststal. De kinderen knippen sterren uit gekleurd papier en maken van de sterren een spoor naar de stal. Zo wijzen sterren de weg!

BOVENBOUW

Gesprek: Waar is Herodes bang voor? Zou iemand die angst kunnen wegnemen? En op welke manier?

Les 2: Het feest van Driekoningen

In de les maken de kinderen kennis met de tradities rond Driekoningen. Onderstaande uitlegtekst kunt u gebruiken als basis om er zelf iets over te vertellen. In de bovenbouw kunnen de kinderen de tekst ook zelf lezen en de vragen beantwoorden die eronder staan. Na de uitleg en de vragen zijn er lessuggesties voor de onder- / middenbouw en voor de bovenbouw.

Voordat u aan deze les begint, is het belangrijk dat de kinderen eerst les 1 hebben gehad (of op een andere manier kennis hebben gemaakt met het Bijbelverhaal van de wijzen uit het Oosten).

Drie koningen

In de vorige les ging het over het Bijbelverhaal van de wijzen die bij Jezus op bezoek kwamen. Hoewel in de Bijbel niet verteld wordt met hoeveel ze waren, ontstonden er al snel verhalen dat ze met zijn drieën waren. (In een heel oude tekst uit de derde eeuw wordt dat al verteld.) Ook werd verteld dat het koningen waren. De profeet Jesaja had lang voor de geboorte van Jezus al voorspeld dat koningen zouden komen om Gods eer te bewijzen (Jesaja 60:3).

Namen

Er kwamen ook verhalen waarin de namen en het uiterlijk van de koningen werden verteld:

- **Melchior:** een oude man met lang grijs haar en een grijze baard. Hij bracht goud als geschenk.
- **Caspar:** een jonge man met rood haar. Hij bracht wierook als geschenk.
- **Balthasar:** Een man van ongeveer 40 jaar met donkere haren en een donkere huidskleur. Hij bracht mirre als geschenk.

De cadeaus voor Jezus

- **Goud** het kostbaarste metaal dat er is
- **Wierook** Als je wierook brandt, ruikt het lekker. De rook gaat omhoog, zoals gebeden omhoog gaan naar God. Wierook wordt vaak gebruikt bij offers.
- **Mirre** Kostbare zalf die lekker ruikt. Het werd gebruikt voor koningen en voor mensen die begraven werden.

Waarom is het bijzonder?

Voor koningen maken mensen een buiging. Maar voor wie maakt de koning zelf een buiging? Het verhaal van de drie koningen is bijzonder omdat het laat zien hoe belangrijk Jezus is: zelfs koningen uit andere landen buigen voor hem. Jezus wordt zelf ook vaak koning genoemd.

6 januari: feest van Driekoningen

Het feest van Driekoningen wordt gevierd op 6 januari. Dat is een kleine twee weken na kerst. Veel mensen laten de kerstboom staan tot drie koningen. In sommige plaatsen is het gebruikelijk dat kinderen verkleed als de drie koningen langs de deuren gaan met een lampion. Ze zingen liedjes en krijgen eten, snoep of geld.

Drie koningen in de kerststal

Als mensen een kerststal neerzetten, zetten ze de drie koningen vaak eerst een eindje van de stal vandaan.

Elke dag kunnen ze iets dichterbij komen, totdat ze op 6 januari 'aankomen' in de stal.

Vragen over Driekoningen

Kennisvragen:

Het antwoord op deze vragen kun je uit de tekst halen.

- Hoeveel koningen kwamen volgens de Bijbel bij Jezus op bezoek?
- Welk cadeau bracht koning Caspar mee?
- Wat is mirre?
- Waarom is het bijzonder dat de koningen bij Jezus op bezoek komen?
- Op welke datum wordt het Driekoningenfeest gevierd?

Om zelf te bedenken:

Het antwoord op deze vragen kun je niet uit de tekst halen.

- De koningen brachten kostbare geschenken mee. Stel dat Jezus in onze tijd geboren werd, welke kostbare geschenken zou hij dan kunnen krijgen?
- Denk jij dat de drie koningen al konden weten wat Jezus allemaal zou gaan doen? Waarom denk je dat?

ONDERBOUW / MIDDENBOUW

Spelactiviteit: Wie vindt de koningsboon?

Bij het Driekoningenfeest wordt vaak een boon verstopt in een brood of taart. Degene die hem vindt, is de baas van de dag.

Verstop zelf een boon in een brood, taart of cake, of ergens in het lokaal. Geef alle kinderen een stuk of laat hen zoeken in het lokaal. Wie vindt de boon? Hij of zij is vandaag de baas van de dag en mag bepalen wat jullie gaan doen.

Spelactiviteit: Driekoningen met cadeaus

Wat voor cadeau zouden de kinderen aan een koningskind geven? In groepjes van drie maken of bedenken ze iets dat ze kunnen geven. Om de beurt komen de groepjes naar voren om hun geschenken aan te bieden. Kunnen ze er ook iets 'koninklijks' bij zeggen?

MIDDENBOUW / BOVENBOUW

Spelactiviteit: Drie koningen in een talkshow

Op televisie zijn vaak talkshows te zien, waarin de actualiteit van de dag wordt besproken. Stel je voor dat de drie koningen zouden aanschuiven in zo'n talkshow, wat zou er dan besproken worden?

In groepjes van 5 of 6 bedenken de kinderen wat de koningen te vertellen hebben, en ook welke vragen zij hebben over wat er in onze tijd gebeurt.

Na het bedenken spelen de kinderen het uit: 3 kinderen spelen een koning(-in), 1 kind de presentator, 1 of 2 kinderen spelen zichzelf.

Creatieve activiteit: 20 C + M + B 24

In landen als Oostenrijk zie je soms met krijt of op een bordje bij de deur een jaartal geschreven met daartussen de letters C + M + B. De drie letters verwijzen naar de voornamen van de drie koningen, en tegelijk is het een afkorting van de Latijnse spreuk: Christus Mansionem Benedicat.

Dat betekent: Christus zegent die huis.

Laat de kinderen zo'n bordje maken van karton.

Ze kunnen hem ophangen in hun eigen huis of aan iemand cadeau geven.

Les 3: Kerst: een feest voor iedereen!

In de vorige twee lessen hebben de kinderen kennis gemaakt met het Bijbelverhaal over de wijzen en de tradities rond Driekoningen. Maar wat als het allemaal anders zou zijn gegaan? In deze les bekijk je met de kinderen *De Grote Kerstfilm*, waarin de drie koningen door een gat in de tijd terecht komen in het jaar 2023. Na het kijken van de film zijn er gespreksvragen en activiteiten.

Film: De Grote Kerstfilm

Bekijk met de kinderen *De Grote Kerstfilm*. Bespreek daarna de volgende vragen:

- Wat vond je het mooiste moment in de film?
- Is er iemand in de film met wie jij graag zou willen ruilen?
- Kun je ook iets leren van de film? Wat dan?

ONDERBOUW

Spelactiviteit: Welkom op mijn kerstdiner

In het midden van de kring staat een kleine tafel of er ligt een kleed. Misschien staan er ook borden en bekers op. Eén kind mag bij de tafel komen en laat zien wie hij allemaal graag op zijn kerstfeest zou willen hebben. Hij wijst steeds een kind uit de groep aan en geeft dit kind een rol: jij bent mijn moeder, jij bent mijn opa, etc. Deze kinderen komen bij de tafel zitten. Het kind mag mensen noemen die er in het echt ook zullen zijn, maar ook mensen die er niet zullen zijn. Als het kind wil, mag het hierover vertellen.

Creatieve activiteit: Maak een kerstkaart

De kinderen maken een kerstkaart voor iemand die wel of juist niet bij het kerstfeest zal zijn. Op de kaart tekenen ze zichzelf met die ander. Ze versieren de kaart met kerstelementen.

Tip: Misschien kunnen de kinderen de kaarten langsbrengen of versturen. Het is ook mogelijk om er een foto van te maken en de foto te versturen.

MIDDENBOUW

Spelactiviteit: Interview elkaar over kerst

In tweetallen interviewen de kinderen elkaar over het kerstfeest. Ze vragen aan de ander wat diegene gaat doen met kerst, wie er op bezoek komen, wat hij/zij het leukste vindt van kerst, etc.

De kinderen noteren de antwoorden die de ander geeft en schrijven hier een verhaaltje over.

Creatieve activiteit: Maak een cadeautje

De kinderen maken een klein cadeautje voor kerst: een enveloppe met daarin een kaartje. Op het kaartje schrijven ze: fijne kerst, ik denk aan jou.

Voer daarna met de kinderen een kringgesprek. Vraag of er iemand is aan wie zij het kaartje zouden willen geven en waarom.

BOVENBOUW

Creatieve activiteit: Bedenk je eigen kerstavontuur

Mintaka en Gijs beleefden een kerst die ze nooit zullen vergeten. Laat de kinderen een kerstavontuur bedenken met zichzelf in de hoofdrol. Misschien redden zij ook het kerstfeest, of zorgen ze ervoor dat iemand onverwacht toch kerst kan vieren, of komen ze in een spannende situatie terecht waar ze zich maar net uit weten te redden... Ze mogen het helemaal zelf bedenken.

De kinderen mogen zelf kiezen of ze hun avontuur uitwerken in een geschreven verhaal of een stripverhaal. Na afloop presenteren de kinderen hun verhalen aan elkaar.